



Universitätsbibliothek Paderborn

**Disputationes|| ROBERTI BELLAR-||MINI E SOCIETATE
IESV,|| DE CONTROVERSIIS CHRISTIANAE|| FIDEI,
ADVERSVS HVIVS TEM-||poris Hæreticos,||**

Tribus Tomis comprehensæ.||

DE VERBO DEI|| scripto & non scripto,|| QVATVOR LIBRIS|| EXPLICATA.||

Bellarmino, Roberto Francesco Romolo <Heiliger>

Ingolstadii, 1599

VD16 B 1607

V. Esse aliquas veras traditiones, demonstratur ex Scripturis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-53828](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-53828)

re, & propterea credunt, infantes, dum baptizantur, actu credere, id quod non solum Lutherus docet in cap. 3. ad Galat. & Kemnitius in Exam. sess. 7. Concilij Tridentini, sed & Synodus generalis Lutheranorum Wirembergæ habita definit. At hoc nullo modo ex Scripturis probari potest. Vbi enim quaeso, Scriptura indicat, infantes uti ratione, ante usum rationis, dum baptizantur? Hinc videlicet Anabaptistæ Lutheranos redigunt ad miras angustias, & cogunt eos, velint nolint, ad traditionem & usum Ecclesiæ recurrere.

VNDECIMO credit Lutherus purgatorium esse. Sic enim ait in assertionibus, art. 37. *Ego tamen & credo purgatorium esse, & consulo suadeoq; credendum.* Et tamen in articulo illo 37. asserit, purgatorium non posse probari ex sacris literis.

DENIQUE credunt omnes hæretici huius temporis, nullum esse verbum Dei nisi scriptum: at hoc certè in tota Scriptura nusquam inuenitur. Quod enim præcipue solent afferre ex Deuter. 4. *Non addetis ad Verbum, quod vobis loquor, nec auferetis ex eo.* nihil eos iuuat. non enim dicit Moyses, ex verbo scripto, sed, ex verbo quod loquor.

CAPVT V.

Esse aliquas veras traditiones, demonstratur ex Scripturis.

DEMONSTRAVIMVS hætenus Scripturas sine traditionibus nec omnino necessarias, nec sufficientes fuisse: nunc quod secundo loco proposuimus ostendemus, esse videlicet aliquas veras traditiones.

AC PRIMVM colligi potest ex iis, quæ diximus. Nam Scriptura non continet omnia, & necessarium est verbum traditum, sequitur esse aliquod verbum traditum, alioqui Deus non bene prouidisset Ecclesiæ. SECUNDO, probatur testimoniis Scripturarum. Primum est Ioan. 16. *Multa habeo vobis dicere, sed non potestis portare modo.* Et Ioan. vlt. *Sunt autem et alia multa, quæ fecit Iesus, quæ si scribantur per singula, non ipsum arbitror mundum capere posse eos, qui scribendi sunt libri.*

libros. Constat igitur, multa Dominum fecisse, & dixisse, quæ non sunt scripta. Nam istos libros, qui exstant, vna manus capere potest: Ioannes autem dicit, totum mundum non posse capere libros, qui scribendi essent. Et præterea illa, quæ promittebat Dominus se dicturum Ioan. 16. dixit haud dubiè post resurrectionem suam, vt Lucas testatur Actor. i. Per dies quadraginta apparens eis, & loquens de regno Dei. At de gestis & verbis Domini post resurrectionem, paucissima scripserunt Euangelistæ. Non autem est vlllo modo credibile, Apostolos, qui illa viderant & audierant, non tradidisse Ecclesiis, nec enim inuidi, aut obliuiosi erant, vt nollent, aut non possent ea dicere.

Respondent, etiam si non sint scripta omnia, quæ dixit, aut fecit Iesus, esse tamen scripta omnia necessaria. Sed hoc iam est refutatum. multa enim necessaria non sunt scripta, & præsertim de Sacramentorum institutione, quæ sine dubio Dominus tradidit in illis diebus quadraginta.

SECUNDVM testimonium est, I. Cor. ii. vbi Paulus duas quæstiones tractat; vnã de modo orandi in Ecclesia; alteram de modo sumendæ Eucharistiæ. Primam exorditur à traditione: Laudo, inquit, vos, quod per omnia mei memores estis, & sicut tradidi vobis, præcepta mea tenetis. Ista enim præcepta de modo orandi, & sumendæ Eucharistiæ, nusquam scripta inueniuntur. Et apertè Chrysostomus & Theophylactus notant hoc loco, Apostolum loqui de præceptis non scriptis; necnon Ephemianus hæres. 61. quæ est Apostolicorum; & Basilius libro de Spiritu sancto, cap. 29. & Damascenus lib. 4. cap. 17. Deinde, quia adhuc aliquid deerat præceptis traditis, addit, vt etiam hoc seruent, vt viri in Ecclesia orent capite aperto, mulieres capite velato. Et vt ostendat multum tribuendum esse traditioni & consuetudini Ecclesiæ, etiam sine scripto, concludit: Si quis autem videtur contentiosus esse, nos talem consuetudinem non habemus, nec Ecclesia Dei. Itaque vult reprimi contentiosos, ex Ecclesiæ consuetudine.

Alteram quæstionem exorditur etiam à traditione: Ego enim, inquit, accepi à Domino, quod & tradidi vobis. Et concludit: Cetera cum vobis, disponam. Quid autem disposuerit, nusquam scriptum inuenitur. Merito autem censent Catholici,

tholici, eum non solum disposuisse quæ ad ritus & cæremonias pertinebant, sed etiam tradidisse alia grauiora, vt de ordinatione ministrorum, de sacrificio altaris, de aliorum Sacramentorum forma & materia; nec hæretici possunt villo modo contrarium ostendere.

TERTIVM testimonium est, 2. Thessal. 2. *Itaque fratres, tenete traditiones quas accepistis, siue per sermonem, siue per epistolam nostram.* Ad hunc locum respondent duobus modis Kemnitijs & Hermannus. PRIMO dicunt, Apostolum eadem tradidisse prius sermone, deinde epistola, & idcirco non loqui de traditione non scripta. AT ridicula est expositio. PRIMO, quia illa particula disiunctiua, siue, aperte indicat, diuersa esse quæ tradiderat, & quæ scripserat. SECUNDO, quia si ita esset, deberet epistola vna ad Thessalonicenses continere omnem doctrinam, quam Apostolus illis prædicauerat. Sine dubio autem totum Euangelium plenè illis prædicauerat, vt etiam colligitur ex capite 1. & 2. prioris epistolæ; deberet igitur illa epistola complecti totum Euangelium, autem continet centesimam partem, vt patet.

SECUNDO respondent, Apostolum hîc loqui de sermone, quem ore pronunciauerat, & quem ipse non scripserat, sed quorum scriptus erat, vel fuit postea ab Euangelistis. Apostolus enim, vt ipsi dicunt, nihil prorsus docuit, quod non alicubi scriptum in nouo Testamento. Cui solutioni subscribit etiam Brentius in Prolegomenis. AT CONTRÀ; Nam PRIMO, in hoc ipso capite Apostolus dicit, se illis prædicasse de Antichristo, & præter alia docuisse, quando esset venturus: *Et nunc, inquit, quid detineat, scitis.* Et; *Num retinetis, quia cum essem vobiscum, hac dicebam vobis?* Hoc autem nusquam scriptum est, quando scilicet sit Antichristus venturus. Quare B. AVGVSTINVS lib. 20. cap. 19. ciuit. Dei, dicit illos scivisse quod Apostolus docuerat viua voce, nos autem non posse id scire, qui Apostolum non audiuius; ergo non omnia scripta sunt, quæ Apostolus dixit. Præterea, siue scripta postea fuerint, siue non, quæ Apostolus docuerat, non multum refert, quantum ad argumentum, quod ex hoc loco colligimus. Nam Apostolus non promittit se, vel alium ea scripturum, quæ ore tradiderat, sed simpliciter præcipit, vt nomine obseruent quæ acceperant sine scripto, quam quæ per

per epistolam. Et hoc modo hunc locum veteres intellexerunt.

BASILIVS lib. de Spiritu sancto, cap. 29. *Apostolicum*, inquit, *arbitror esse, etiam in non scriptis traditionibus perseverare*. Laudo, inquit, vos, quod omnia mea meministis, & quemadmodum tradidi vobis, traditiones continetis. Et, Tenete traditiones, quas accepistis, siue per sermonem, siue per epistolam. **CHRYSOSTOMVS** in hunc locum: *Hinc patet*, inquit, quod non omnia per epistolam tradiderint, sed multa etiam sine literis. *Eadem vero fide digna sunt tam illa, quam ista*. Iisdem ferè verbis vtuntur **OECYMENIVS** & **THEOPHYLACTVS** hoc loco, quibus accedit **DAMASCENVS** lib. 4. de fide, cap. 17. *Quod plurima, inquit, Apostoli tradiderint sine scripto, scribit Paulus, Ergo, fratres, state, & tenete traditiones, quas edocti estis siue per sermonem, siue per epistolam*. Eodem modo exponit VIII. Synodus generalis, act. vlt. can. i.

His quinque Patribus, qui disertè exponunt hunc locum pro nobis, obiicit **Hermanus** alios quinque, **Hieronymum**, **Ambrosium**, **Primasium**, **Theodoretum**, & **Anselmum** in hunc locum, quos dicit contra nos exposuisse. **SED** respondeo, commentaria illa in epistolas nomine **Hieronimi** inscripta, nõ esse **Hieronimi**, sed **Pelagij** hæretici, vt **B. AVGVSTINVS** docet lib. 3. de pec. merit. & remiss. cap. 1. 5. & 12. & ipsa verba commentarij in cap. 5. 7. 8. & 9. ad **Romanos**, clamant, auctorem esse **Pelagium**.

Deinde, nec **Pelagius** in hac re est contra nos; solùm enim hoc dicit: *Quando, inquit, sua vult tenere, non vult extranea superaddi: Apostolica autem traditio est, qua in toto mundo predicantur Baptismi Sacramenta*. Quid hîc est contra nos? Admittimus enim, non esse addenda extranea, id est, aliena, & supposititia **Pseudoapostolorum** commenta, ad vera **Apostoli** dogmata. Quod autè sequitur, pro nobis est. Nam ideo dixit **Pelagius**, **Baptismi Sacramenta** esse **Apostolicam** traditionem, non **Baptismi Sacramentum**, quia nouerat multa esse mysteria circa **Baptismum**, quæ seruatur in **Ecclesia** ex traditione **Apostolorum** non scripta, vt **exorcismum**, **exufflationem**, **unctionem**, &c.

PRIMA-

PRIMASIUS quoque est pro nobis, nam ponit in primis quasi ad verbum Pelagij expositionem, de qua iam diximus, & addit, loqui Apostolum non solum de Sacramentis Baptismi, sed etiam de iis traditionibus, quæ toto mundo oblerantur, & quæ propterea Apostolicæ esse dignoscuntur. Hermianus putat, eum loqui de Euangelio scripto, quia toto mundo seruator: sed aduertere debuit, multa etiam non scripta toto mundo seruari, vt festa Natalis, Paschæ, Ascensionis, Pentecostes, vt Augustinus docet in epist. 118. Præterea, cum dicit Primasius, loqui Apostolū de illis traditionibus, quæ dignoscuntur Apostolicæ, quia toto mundo seruantur, sine dubio loquitur de non scriptis. Ipse enim, quippe qui discipulus Augustini, nouerat regulam Augustini esse in eadē epist. in quæ toto mundo seruantur, etiam si scripta non sint, ex Apostolica traditione seruari.

AMBROSIVS neque est contra nos, neque pro nobis. Solum enim dicit, Apostolū hoc loco monere, vt perseueremus in doctrina Euangelij. Nihil autem dicit de scripto, vel non scripto. **ANSELMVS** est potius pro nobis: sic enim exponit. *Tenere in corde, & operibus traditiones, quas didicistis, sicut per sermonem nostrum, cum essemus presentes, siue per epistolam, quam vobis misimus absentes.* Quid hinc est contra nos? Quid non potius pro nobis?

Denique **THEODORETVM** etiam existimo esse pro nobis. sic ille ait: *Habetis, inquit, regulam fidei, sermones nostros, quos prædicauimus vobis, & in epistola scripsimus.* Hunc locum cum pro se facere dicit Hermianus, quia Theodoretus videtur indicare, Apostolum eosdem sermones scripsisse, quos antea prædicauerat; sed falsò hoc dicit Hermianus. Verba enim Theodoreti possunt etiam intelligi de diuersis sermonibus hoc modo, habetis regulam fidei sermones nostros, & quos id est, & illos, quos prædicauimus, & illos, quos in epistola scripsimus. Hunc autem sensum esse magis ad mentem Theodoreti, patet, tum quia est conformior expositioni Chrysostomi, quam vbiq; sequi solet Theodoretus; tum etiam quia prior sensus est falsus, cum certum sit, non omnia in illa epistola scripta esse, quæ Apostolus ore prædicauit. Manet igitur in suo robore argumentum nostrum ex isto loco Pauli.

QUARTVM testimonium est 1. Timoth. vlt. *Ō Timothee, depositum custodi. Et 2. Timoth. 1. Formam habe sanorum verborum, qua à me audisti. Bonum depositum custodi per Spiritum sanctum, qui habitat in nobis. Et cap. 2. Tu ergo fili mi, confortare in gratia, qua est in Christo Iesu: & qua audisti à me per multos testes, hac commenda fidelibus hominibus, qui idonei erunt & alios docere.*

In his locis nomine depositi, non potest intelligi Scriptura, sed thesaurus doctrinæ, intelligentia dogmatum diuinorum, id est, tam sensus Scripturarum, quam aliorum dogmatum, quam totam doctrinam propagari volebat per traditionem, vt explicant Chrysoströmus & Theophylactus in hunc locum; quo alludit etiam IRENAEVS lib. 3. cap. 4. cum ait: *Apostoli quasi in depositorium diues plenissime in Ecclesiam contulerunt omnia, qua sunt veritatis. Et lib. 4. cap. 43. Obaudire, inquit, oportet Presbyteris Ecclesia, qui successionem habent ab Apostolis, qui cum Episcopatus successionem charismata veritatis certum, secundum placitum patris acceperunt. Et facile ex ipsis verbis colligitur; nam si loqueretur de verbis scriptis, non tam anxie commendaret depositum. Scripturae enim facile conseruantur in thecis, & à librariis: Apostolus autem vult seruari per Spiritum sanctum in pectore Timothei. Et deinde non adderet; *Hac commenda fidelibus, qui idonei erunt & alios docere.* sed diceret, commenda librariis, vt multa exempla transcribant. Nec diceret: *Qua audisti à me per multos testes,* sed qua scripsi tibi. Itaque nõ verba solum, sed etiam sensum, ac multò magis hũc, quam illa Timotheo Apostolus commendat, ac vt per manus tradat successoribus suis, iubet. Vide de hoc loco commonitorium Vincentij Lirinensis aduersus profanas vocum nouitates.*

VLTIMVM testimonium 2. & 3. epistolæ Ioannis: *Multa habens scribere vobis, nolui per chartam, & atramentum, &c.* Ex his enim intelligimus, multa ab Apostolo Ioanne dicta esse discipulis, & per discipulos Ecclesiæ vniuersæ, qua tamen scripta non sunt.

